

Regen, halleluja!

December 23, 2008

Regen, halleluja!

Als het maar even flink regent, stroomt het water in het dorp al snel tussen de huizen door richting rivier. Het is fascinerend te zien hoe het zich meteen na het vallen van de eerste druppels aanvankelijk langzaam verspreidt, aarzelend zijn weg lijkt te zoeken, maar al rap daarna samensmelt in snelstromende beekjes die het dorp in een mum van tijd veranderen in één grote delta van meanderende miniriviertjes. Petflessen komen voorbij drijven, soms een enkele verdwaalde slipper of achteloos achtergelaten etensbakje, plastic bekers, afval, takken, bladeren en natuurlijk wat je niet ziet, de plassen en de rochels die hier net zo kwistig in het rond worden gestrooid als het wel zichtbare afval.

Het water heeft door het hele dorp geulen gesleten en her en der kolkgaatjes waarin je je lelijk kunt verstappen als je even niet goed oplet met dan als gevolg dat je van het opspattende water net zo kliedernat wordt als van de neerstortende bui. Waar het water al te hard stroomt of in ongewenste richting, worden (bij droog weer) drempels aangelegd van zand, planken en/of takken. Waterbeheer op z'n binnenlands, daar hoeft geen prins of waterloopkundig laboratorium aan te pas te komen. De regen klettert oorverdovend op de zinkplaten daken wat, als ze geen goot hebben, prachtige watergordijnen oplevert. Emmers en wasteilen lopen snel over, de voorraad drink- en handwater is weer aangevuld. Aan de waterkant haasten vrouwen zich, met de dreigende regen nog in aantocht, om vaat en was af te maken en terug te kunnen keren voor de bui losbarst. De meeste mensen wippen snel ergens binnen om te schuilen maar er zijn er ook die onverstoorbaar verder lopen. Kinderen rennen naakt of in een onderbroekje door de plassen, plastic flessen aan een touw achter zich aanslepend of ze bouwen dammetjes en spelen in het water. Zodra de bui over is en de zon doorbreekt, verdwijnt het water weer net zo snel als het gekomen is. Het dorp schoongespoeld achterlatend en de bloesem van de pommerak die eerst als een lila tapijt onder de boom lag, vormt nu een kleurrijk lint langs de watergeulen.

Even tussendoor: Terwijl ik dit zit te typen klinkt ineens het geluid van een voorbij rijdende auto. Het duurt zowaar enkele tellen voordat ik beseft dat dat helemaal niet kan, ik kán geen auto horen. Het gemotoriseerde verkeer op Jaw Jaw bestaat namelijk slechts uit een enkele bromfietser. Verder zijn er natuurlijk de korjalen, maar het motorgeluid daarvan is niet mis te verstaan en altijd op afstand (uiteraard). Het is echter onmiskenbaar het aanzwellende geluid van een auto dat ik hoor. Het is een zo door en door vertrouwd geluid, voor een ex-stadsbewoner als ik, dat het misplaatste ervan niet eens direct tot me doordringt. Nog een enkele tel later begrijp ik dat het geluid afkomstig moet zijn van een film die in de feestzaal wordt gedraaid. 'n Bizarre sensatie, dat iets zo ongepast niet eens direct als ongepast wordt opgemerkt. De film zelf is al even 'ongepast'. Wat is het geval? Zo rond half zeven trok ineens een stoet jonge - blanke - mensen voorbij. Ze sjouwden muziekinstrumenten en ander spul met zich mee. Ze behoorden duidelijk niet tot de categorie 'toerist', die sjouwt niet van alles mee in een dorpswandeling en loopt veel aarzelder, nieuwsgieriger rond, meestal in het kielzog van een gids. Even dacht ik aan stagiair(e)s van een of andere creatieve of pedagogische opleiding, toen ik hoorde dat er een voorstelling zou worden gegeven, maar intuïtief wist ik bijna zeker dat dat niet het geval was. Er was iets met 'het spul', ze waren op een of andere manier te homogeen. Mijn intuïtie had me niet bedrogen. Nieuwsgierig naar wat ze waren en een wat ze kwamen doen, was ik bij de feestzaal gaan kijken. Na een flauw toneelspelletje, dat de kinderen overigens prachtig vonden, werd een liedje en een dansje ingestudeerd dat mijn voor gevoel meteen bevestigde: "de enige voor wie ik leef, is Jezus. Halleluja". Halleluja, had ik het niet gedacht. Ze hadden er allemaal te liefjes uit gezien, te liefjes en tegelijkertijd te zelfverzekerd zoals mensen in de heer dat zo vaak zijn. Dat was het wat ik, zonder me daarvan bewust te zijn, in ze had gezien toen ze voorbij liepen. Twee liedjes annex dansjes heb ik aangehoord en aangekeken maar aangezien ik niet zo in de heer ben, had ik 't daarmee ook wel gezien en heb ik me uit de voeten gemaakt richting toeristenkamp waar leuke muziek werd gedraaid. Iemand anders merkte ook al behoorlijk schamper op "is van zo'n sekte zeker". Ik was blij dat ik in mijn aversie niet alleen stond. Kiezersbedrog, dacht ik. Mensen, kinderen,

lokken met onschuldig clowntjestoneel en dan, hup, het Christelijke konijn uit de hoge hoed toveren. Toen ik na korte tijd terugkwam bij mijn huis, leek het echte zendelingenwerk begonnen te zijn. Vanaf mijn stoepje ving ik wat flarden op. “Jezus was er voor iedereen” was de boodschap. Ze zeiden het niet met zoveel woorden maar ik beluisterde in de zalvende toon hun begripvolle mededogen voor de goddelozen. Het leek wel alsof ze tot mij spraken, ze hadden me ongetwijfeld - ik val nogal op als enige blanke tussen die bosnegers hier - zien weglopen. “Wie van jullie heeft nog nooit gevoeld dat Jezus er voor je was?” “Wie heeft ...?” “Wie kent ...?” Ik kon het allemaal niet verstaan maar de bedoeling was duidelijk. Dit katholieke dorp moest kennelijk nog meer - of beter - gekerstend worden. Op enig moment werden de mensen, zo kreeg ik het idee, uitgenodigd om naar voren te komen. Het ontging me wat er gebeurde. Werd er gezegend, handen opgelegd, zieken genezen? Werden de kraaltjes en spiegeltjes uitgedeeld? Het maakte zo’n ongepaste indruk (op de ongelovige schrijver van dit stukje). Alsof vervlogen tijden herleefden waarin godvruchtige missionarissen met vermeende blanke suprematie de zielen van de domme, heidense inboorlingen van de ondergang kwamen redden.

Wie had hen uitgenodigd? Wie had dit zo georganiseerd? Ik zag M., een van de dorpsbewoners, die al eens eerder een stel Jehova’s in het dorp had geïntroduceerd, een werkelijk lelijk echtpaar met moddervet zoontje (sorry, ik kan het niet nalaten dat te vermelden) dat zich hier met onduidelijke plannen wilde komen vestigen. Dezelfde persoon als die vandaag mijn weerzin tegen het optreden deelde, had toen ook al verbolgen en zeer vastberaden gezegd “die komen er hier niet in, daar gaan wij als dorp een stokje voor steken, wat komen ze hier doen, wij zijn een katholiek dorp”. Ik heb het echtpaar en het kind ook nooit meer teruggezien. De introductie was blijkbaar geen succes geweest. En dit, waren dit ook Jehova’s, was M. ook in de heer? Dan toch zonder zendingsdrang want daar heb ik nog nooit iets van opgemerkt. Morgen toch eens navragen! Maar laat me wel wezen, mijn aversie is natuurlijk net zo ongepast of gepast als hun aanwezigheid en het dorp dacht er duidelijk heel anders over dan ik. De dansjes trokken veel publiek en de kinderen deden enthousiast mee en ook nu bij de film zitten er behoorlijk wat mensen te

kijken. Of ze daar hun tijd zitten te verdrijven, blij met een verzetje van welke aard dan ook, of oprecht hun zieltjes zitten te laten winnen is natuurlijk de vraag (maar die ga ik niet stellen). In de film ondertussen een hele hoop amens en tenenkrommend zoetsappige muziek. De verloren zoon is kennelijk in de armen van het geloof teruggekeerd. Laten we maar gauw terug gaan naar de regen.

In de droge tijd duren buien zelden lang en zijn ze meestal welkom om de watervoorraden aan te vullen. Scheelt een hele hoop gesjouw met zware emmers en teilen om water uit de rivier (hand en bad) of kreek (drink) te halen. In de regentijd kunnen de buien echter tot vervelens toe lang duren. Druilbuien die aan Nederland doen denken, die bij aanvang al verkondigen dat ze de hele dag zullen gaan duren. 't Grote én aangename verschil is echter dat het hier, regen of niet, nog steeds lekker van temperatuur is (voor mij althans, sommige van de mensen hier hebben het koud als ik het nog warm heb). Ik kan me echter niet heugen dat er ooit één dag is geweest dat het werkelijk de hele dag regende en de zon niet op enig moment doorbrak.

Een tijdje geleden schilde ik voor een korte maar felle bui even bij een van de winkels. Drie kleine jongetjes speelden in het zand. Ze bouwden een dijk en creëerden zo een snel vollopende plas waarin ze languit gingen liggen poedelen. Een van de drie, de kleinste van het stel, wipte steeds zijn kontje omhoog om vervolgens onder het grootste genot en gespetter terug te vallen in het water. Toen de plas groter werd, hun dijk doorbrak en het 'stuwmeer' leegliep in een wilde stroom, laadden ze hun slippertjes vol met modder en voeren daarmee in het rond. Als de slippers werden weggespoeld, renden ze er vrolijk lachend achteraan. Maar oh wee daarna. De kleinste, moegespeeld, wilde bij zijn moeder in de hangmat kruipen maar moest - hoe wreed kunnen moeders zijn in de beleving van een kind - eerst baden! Het regenwater waar hij net nog zo heerlijk in had gespeeld, was nu zijn badwater en zijn gruwel geworden. Huilend en tegenstribbelend werd hij door zijn zusje afgevoerd.

In de regentijd is de grond soms zo verzadigd van water dat er langdurig plassen blijven staan. Als de zon dan doorbreekt, en die is in de zomermaanden echt opmerkelijk warmer dan in de 'wintermaanden', worden die plassen flink warm, bijna badwatertemperatuur, Hollands badwater wel te verstaan. Ook op het voetbalveld stond, op het lekker zachte gras, een enorme plas. Een stel meisjes lag er languit in te genieten. 't Is dat ik niet durfde, bang dat het dorp dat gedrag van een 'gaan muyee' zou afkeuren, maar anders was ik er heerlijk

bij gaan liggen, de verleiding was groot! Een ander fenomeen van de regen(tijd) is de voortdurend wisselende waterstand van de rivier. In vierentwintig uur kan die makkelijk een meter stijgen of dalen. Zo hoog als onlangs, had ik hem echter nog nooit gezien. Zelfs de allerhoogste rots van de sula was volkomen onder water verdwenen. De trappen van de aanlegplaatsen stonden tot en met de bovenste treden onder water en de rivier maakte grote inhammen op de paden waarover je anders naar de rivier toeliep. Eén nacht - tot nu toe - is het toeristenkamp, dat pal aan de rivier ligt, overstroomd, niet veel maar toch. Gelukkig hadden de mensen van het kamp het zien aankomen en hadden ze de nodige maatregelen getroffen, onder andere waren bouwmaterialen die op de oever lagen in veiligheid gebracht op de eerste verdieping van de in aanbouw zijnde accommodatie. Hadden ze dat niet gedaan, dan waren ze ongetwijfeld weggespoeld geweest de volgende dag. Hoewel deze waterstand niet abnormaal is, zo is me gezegd, komt het water toch niet elk jaar zo hoog.

Wat moeten die overstromingen in mei en juni van 2006 een verbijsterende ervaring zijn geweest. Het is voor mij nog altijd onvoorstelbaar - maar niet meer onbegrijpelijk trouwens - hoe die overstromingen zijn geweest. Als je ziet hoe lang op sommige plaatsen, dagenlang als het flink geregend heeft, water naar de rivier blijft stromen en je beseft dat dat langs de hele bovenloop van de rivier en uiteraard aan weerskanten het geval is, dan snap je ook hoe het water alsmaar verder kan stijgen, zeker als dan ook nog eens de regens lang aanhouden. Ik hoor het nog iemand zeggen over die overstromingen "Ik kon toen zo tot bij mijn huis rijden".

Een ander bijkomend verschijnsel van de regentijd betreft de beesten. Veel dieren zoeken hun heil in en op de drogere gedeeltes van het dorp. Je kunt echt niet onoplettend zomaar ergens gaan staan want de kans is groot dat je voeten direct worden belaagd door rode mieren. Doe je het wel - niet opletten - dan loop je het risico afgestraft te worden met een flink aantal venijnige mierenbeten. En natuurlijk vergeet ik regelmatig om op te letten! Ik heb al heel wat beten moeten incasseren. In huis zijn veel meer spinnen en gekko's dan anders (en ook meer mieren trouwens). Die spinnen vallen mee, ze zijn wel redelijk uit de kluiten gewassen maar niet zo groot en harig als de een vogelspin. Of deze ook bijten, weet ik niet eens. En gekko's, och die zijn alleen maar grappig. Ook zijn er veel meer muggen. Die lekker warme poelen overdag zijn natuurlijk ideale broedplaatsen voor muggenlarven. Het risico van malaria neemt er ongetwijfeld door toe en al zijn er effectieve medicamenten voor, ik hoop toch dat het me bespaard blijft. Het meest enge zijn de slangen. Ook die hebben een hekel aan

al die nattigheid en willen graag ergens droog kunnen liggen. Stanley had me er al heel nadrukkelijk voor gewaarschuwd en me op het hart gedrukt niet zonder licht door het donkere dorp te gaan lopen, maar steeds goed met mijn zaklamp vooruit te schijnen en de omgeving in de gaten te houden. Toen ik 's avonds mijn achterdeur open had staan - waait zo lekker fris door - waarschuwde ook Emmelientje me om dat niet te doen. Ze komen zo je huis binnen kruipen, zei ze. Zelfs de radio maande de mensen ernstig aan om in deze tijd extra voorzichtig te zijn. Het was altijd al een avontuur om mijn rubberlaarzen aan te trekken - zelfs al had ik ze eerst omgeschud - maar nu doe ik er als ik ze wegzet steeds een plastic zak overheen. Je zult er maar in stappen en zo'n beest aan je tenen hebben hangen. Liever niet.

Zo liep ik een paar dagen geleden door het bos (bij daglicht). Een meter voor me uit zag ik nog net de staart van een slangetje in het gras verdwijnen. Een donkergrijs ding, echt niet zo groot hoor, een meter of zo, en ook niet dik maar ik weet niet welke slangen wel of niet agressief en/of giftig zijn. Pas toen ik me ervan vergewist had dat hij niet meer vlak langs het pad zat, durfde ik door te lopen. Op de terugweg echter lag er een slang (zelfde formaat, andere kleuren) midden op het pad. Geen haar op mijn hoofd die er over dacht om zomaar over dat beest heen te stappen om verder te kunnen lopen. Bij die eerste had ik al gearzeld en die was nota bene al verdwenen en deze lag midden op het pad! Wat nu? Tja, er zat maar een ding op natuurlijk: weggagen, wie weet hoe lang ik daar anders zou moeten blijven staan. Van een veilige afstand - zo hoopte ik tenminste - wierp ik een takje naar hem toe. Hij reageerde met ongelooflijke felheid. In een supersnelle ruk had 'ie zich omgekeerd naar het stokje en bleef daar, afwachtend, in de startblokken om een aanval in te zetten, liggen. Daarmee was hij weliswaar een klein stukje verschoven maar lag toch nog steeds pontificaal op het pad. Na nog twee, drie stokjes, lag 'ie langs het pad, maar hoe! Zijn bovenlijf opgericht en zijn kleine kopje, als van een minicobra, speurend en uiterst geconcentreerd naar voren wijzend - richting pad welteverstaan! - om direct die vooralsnog onzichtbare vijand aan te vallen als 'ie 'm in het vizier zou krijgen. Vol bewondering bleef ik staan kijken. Het was een prachtig beestje, felgroen en zachtgeel van kleur, en volgens mij ook nog met een fijn getekend bruin zigzagpatroon over zijn lijfje. Maar het was vooral die zo intens alerte houding van 'm en die kleine felle oogjes die de omgeving leken af te speuren, die me gefascineerd naar hem deden kijken. Ik bleef dan ook een tijdje staan, niet alleen omdat ik er nog steeds niet langs durfde te gaan, nu nog minder zelfs, maar vooral omdat het zo'n indrukwekkend gezicht was.

Uiteindelijk heb ik hem toch met nog een paar gegooide stokjes verder het bos in weten werken en toen ik 'm op veilige afstand waande, ben ik er snel langs gerend, steeds omkijkend om te zien of hij me niet alsnog achterna kwam. Maar dat was gelukkig niet het geval. Regentijd, jawel! Ook op mijn erf heb ik nu al een slang gezien en - voor 't allerallereerst - een schorpioen! Het beestje, hij was nogal klein, lag dood in mijn huis maar daar kan hij maar op een manier zijn gekomen, levend! 'n Eng idee.

© 2008, all rights reserved